

Jsou inhibitory protonové pumpy účinným a bezpečným lékem nejen v profylaxi gastrointestinálního krvácení při antitrombotické léčbě?

Jan Bultas

Ústav farmakologie 3. LF UK Praha

Inhibitory protonové pumpy (IPP) jsou oblíbenými a široce užívanými „gastroprotektivy“. Více než 10 % naší populace je jimi léčeno. Vedle klasických indikací, jako je vředová choroba či gastroezofageální refluxní choroba, jsou indikovány pro snížení hemoragických komplikací v trávicím traktu při antitrombotické léčbě. Efekt IPP na snížení krvácení do horní části trávicího traktu při antitrombotické léčbě (rivaroxabanem, kyselinou acetylsalicylovou či jejich kombinací) byl zpochybněn recentně publikovanou randomizovanou megastudií COMPASS – pantoprazol. Léčba IPP je provázána řadou významných lékových interakcí, zejména je závažné snížení bioaktivity klopidogrelu a omezení absorpce kyseliny acetylsalicylové či dabigatranu. Výsledkem je snížení efektu těchto antitrombotik. Řada observačních studií – v indikaci IPP v léčbě vředové či refluxní choroby nebo při užití v rámci komedikace IPP při antitrombotické léčbě – nachází větší výskyt velkých vaskulárních příhod a zvýšení mortality. Jsou tedy IPP v protekci krvácení do trávicího traktu účinné a jsou i bezpečné?

Klíčová slova: antitrombotika, atherotrombotická onemocnění, blokátory receptoru H₂, inhibitory protonové pumpy, klopidogrel, kyselina acetylsalicylová, přehled.

Are proton pump inhibitors an effective and safe drug not only in the prophylaxis of gastrointestinal bleeding in antithrombotic treatment?

Proton pump inhibitors (PPIs) are popular and widely used “gastroprotectives”. More than 10% of our population is treated. In addition to classical indications such as gastroduodenal peptic disease or gastroesophageal reflux disease, they are indicated for the reduction of hemorrhagic complications in the digestive tract during antithrombotic treatment. The effect of PPIs on reducing upper gastrointestinal bleeding in antithrombotic treatment (rivaroxaban, acetylsalicylic acid or a combination) was called into question by a recently published randomised mega-study – COMPASS pantoprazole. Treatment of PPIs is accompanied by a number of significant drug interactions, in particular a severe reduction in the bioactivation of clopidogrel and a reduction in the absorption of acetylsalicylic acid or dabigatran. As a result, the effect of these antithrombotics is reduced. A number of observational studies – in the indication of PPIs in the treatment of gastroduodenal or gastroesophageal disease or when used in the treatment of PPIs in antithrombotic treatment – found a greater incidence of major vascular events and an increase in mortality. So are PPIs effective in protecting gastrointestinal bleeding and are they safe?

Key words: antithrombotics, atherothrombotic diseases, proton pump inhibitors, H₂ receptor blockers, clopidogrel, acetylsalicylic acid, overview.

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

prof. MUDr. Jan Bultas, CSc., jan.bultas@lf3.cuni.cz

Ústav farmakologie 3. LF UK, Ruská 87, 100 00 Praha 10

Cit. zkr: Vnitř Lék 2020; 66(3): 169–179

Článek přijat redakcí: 27. 8. 2019

Článek přijat k publikaci: 23. 9. 2019